

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 21.07.2026 nr 1-6/3502-1,
SIM/26-0840/-1K

Meie 05.08.2026 nr 8-2/5497

**Vabariigi Valitsuse 16. juuni 2011. aasta määruse
nr 78 „Nõuded kiirusmõõtuuri ja
kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning
mõõtetulemuste muutmise töötlemisele“
muutmise määruse eelnõu koostamine**

Lugupeetud minister

Siseministeerium on saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile koostamiseks Vabariigi Valitsuse 16. juuni 2011. aasta määruse nr 78 „Nõuded kiirusmõõtuuri ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste muutmise töötlemisele“ muutmise määruse eelnõu. Justiits- ja Digiministeerium koostab eelnõu järgmiste märkustega.

1. Eelnõu punkt 2 – eelnõuga täiendatakse määruse § 14 lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Teisaldatava kiirusmõõtesüsteemi paigaldamisel märgib paigaldaja protokollis lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmetele automaatkontrolli osutusmärgi asukoha koordinaadid või aadressi.“

Kehtiva määruse sõnastuses ei ole kasutusel mõistet „aadress“. Seega pole üheselt aru saada, milliseid andmeid aadress sisaldab. Seletuskirjas ei ole seda ka täpsemalt selgitatud.

Kui lugeda kehtiva määruse § 14 lõike 4 punkti 3, siis selles räägitakse kiirusmõõtesüsteemi asukohast (tänavate nimi või number, tee kilomeeter, asukoha koordinaadid, sõidusuuna kirjeldus).

Tõstatame küsimuse, kas § 14 kavandatavas lõikes 3¹ ei peaks ka olema aadressi asemel samamoodi täpselt kirjas automaatkontrolli osutusmärgi asukoht (tänavate nimi või number, tee kilomeeter, asukoha koordinaadid, sõidusuuna kirjeldus). Praegusest eelnõust esitatud sõnastusest ei ole üheselt aru saada, mida „aadressiga“ mõeldud on. Tõlgendamisvaidluste vältimiseks tuleks tekst võimalikult selgelt ja arusaadavalt esitada.

2. Eelnõu punkt 3 – määrusesse planeeritav sätte reguleerib automaatkontrolli osutusmärgi paigaldamise nõudeid. Ilmselt soovitakse reguleerida vaid teisaldatava automaatse liiklusjärelvalve süsteemi kasutamisele osutavate märkide paigaldamist, kuid sätte pealkiri on avar ja võimaldab mitmeid lõikeid kasutada kõikidel juhtudel, kui paigaldatakse kõnealust osutusmärki. Palume sätte tervikuna üle vaadata, et reguleeritaks vaid seda, mida soovitakse ja mis on koostöös seadusest tuleneva volitushormiga (volitushorm lubab täpsustada vaid teisaldatava automaatse liiklusjärelvalve süsteemi osutusmärgi paigaldamise nõudeid).

Lisaks palume kaaluda, kas kõik lisatavas sättes sõnastatud lõiked on vajalikud. Liiklusmärkide puhul ei ole õigusaktides sätestatud nende mõõtmeid, nähtavusega seonduvaid nõudeid, samuti mitte detailseid reegleid paigaldamisele. Tavapärast tulenevad need standardist EV 613. Standard ei ole õiguslikult siduv, vaid on soovituslik vahend, millest lähtuda. Seega ei pea

ka erisused standardist olema sätestatud õigusakti tasandil. Veelgi enam, õigusaktis ei ole vaja sätestada, et erisuse korral standardi ja õigusakti (seadus, määrus) vahel juhindutakse õigusaktist (lisatava § 14¹ lg 6). Säte ei ole seega vajalik, tegemist on ülereguleerimisega.

Ebaselge on ka lisatava § 14¹ lõige 7. Juhime tähelepanu, et liiklusmärkide tähendusi reguleerivas õigusaktis (majandus- ja kommunikatsiooniministri 22.02.2011 määrus nr 12) ei ole toodud statsionaarse automaatkontrolli osutusmärki. On ainult üldine osutusmärk „Automaatkontroll“, mida kasutatakse igasuguse automaatkontrolli puhul. Palume sätte sõnastust vastavalt muuta.

- 3. Eelnõu punkt 3** – 01.08.2026 jõustuv liiklusseaduse (LS) § 199 lõige 1³ kohustab liiklusjärelvalve teostajat paigaldama teisaldatava automaatse liiklusjärelvalve süsteemi kasutamisel enne sõidukiiruse mõõtmist kiirusmõõтури asukohta automaatkontrolli osutusmärgi.

LS § 199 lõike 1⁴ kohaselt juhul, kui automaatse liiklusjärelvalve süsteemi kasutamisel sõidukiiruse mõõtmiseks on rikutud lõikes 1³ sätestatud nõudeid, on sõidukiiruse mõõtmise tulemus kehtetu.

Määruse eelnõu punktis 3 on kavandatud § 14¹ (automaatkontrolli osutusmärgi paigaldamise nõuded) lõige 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Automaatkontrolli osutusmärki ei pea paigaldama, kui teisaldatava kiirusmõõtesüsteemi kasutamise eest hoiatab nõuetekohaselt paigaldatud statsionaarne automaatkontrolli osutusmärk.“

Seletuskirjas märgitakse mh, et selline vajadus võib tekkida näiteks olukorras, kus statsionaarset automaatset liiklusjärelvalve süsteemi parasjagu ei kasutata või see ei tööta, kuid liiklusjärelvalvet teostatakse teisaldatava kiirusmõõtesüsteemiga. Samuti võimaldab säte kasutada teisaldatavat kiirusmõõtesüsteemi kohtades, kus juba on paigaldatud nõuetekohane statsionaarne automaatkontrolli osutusmärk. Sellisel juhul ei ole vaja paigaldada täiendavat teisaldatavat automaatkontrolli osutusmärki, eeldusel, et teisaldatav kiirusmõõtesüsteem paigaldatakse olemasolevast statsionaarsest automaatkontrolli osutusmärgist LS § 199 lõikes 1³ sätestatud kaugusele.

Kui seadus nõuab teisaldatava automaatse liiklusjärelvalve süsteemi kasutamisel märgi paigaldamist, siis ei saa kasutada statsionaarse kaamera jaoks ettenähtud märki. Kui seadusandja oleks tahtnud võimaldada mobiilsete kaamerate rakendamisel olemasolevate märkide (statsionaarsete kaamerate jaoks ettenähtud) kasutamist, siis kajastuks selline tahe ka regulatsioonis.

Ei ole selge, miks § 14¹ lõikes 7 kirjeldatud olukorras, kus on olemas statsionaarne kaamera ja sellele viitab statsionaarne automaatkontrolli osutusmärk, soovib liiklusjärelvalve teostaja just täpselt samal ajal samas kohas lisaks statsionaarsele kaamerale kasutada ka teisaldatavat liiklusjärelvalve süsteemi ehk mobiilset kiiruskaamerat. On antud küll selgitus, et statsionaarset süsteemi sellisel juhul parajasti ei kasutata. Aga sellisel juhul tekib küsimus, miks ei kasutata. Kui lähtuda põhjendusest, et süsteem ei tööta, siis tuleks ennekõike süsteem korda teha ning on küsitav, et liiklusjärelvalve teostaja peab tingimata samal hetkel samas kohas kiirust mõõtma.

Tekib ka küsimus, kas tegelikult soovitakse määruse sõnastusega lugeda seadusega kooskõlas olevaks enne seadusmuudatust praktikas rakendatu, kus näiteks Tartu linna piirile on paigaldatud teavitus, et linnas mõõdetakse sõidukiirust ning sellega loetakse lubatuks mobiilsete kiiruskaamerate kiirusemõõtmine. Sel juhul läheb määruks kavandatud sõnastus vastuollu seadusandja tahtega, mille kohaselt oligi eesmärk just selliste olukordade selgesõnaline välistamine.

LS § 199 volitusnormi (lg 1⁵) sõnastuse kohaselt anti Vabariigi Valitsusele määruks määrusega õigus kehtestada osutusmärgi paigaldamise täpsemad nõuded, mitte neid nõudeid laiendada. Määruks ei saa kehtestada selliseid nõudeid, mis laiendavad või moonutavad seadusega sätestatud kohustusi. Sellisel juhul on vastavalt LS § 199 lõikele 1⁴ sõidukiiruse mõõtmise tulemus kehtetu. Kui seaduse sõnastuses öeldakse, et märk tuleb paigaldada, siis tulekski selliselt toimida ning meie hinnangul ei ole määruse tasandil sellist kohustust võimalik ümber sõnastada. Tulenevalt eeltoodust palume §-st 14¹ lõige 7 välja jätta.

4. **Eelnõu punkt 3** – määruse § 14¹ lõike 1 kohaselt peavad automaatkontrolli osutusmärgi 559a mõõtmed olema vähemalt 60×120 sentimeetrit (cm) ning automaatkontrolli osutusmärgi 559b mõõtmed vähemalt 60×60 cm. Osutusmärgi nurgad peavad olema ümardatud nurkadega. Osutusmärk ning sellel esitatud teave peab olema nähtav ja loetav nii päevavalguses kui ka pimedal ajal.

Palume seletuskirjas selgitada, kus on kehtestatud olemasolevate automaatkontrolli osutusmärkide 559a ja 559b mõõtmed, mida kasutatakse statsionaarsete kiiruskaamerate jaoks. Millises suurusel need on ehk kui palju erinevad § 14¹ lõikes 1 kehtestatud suurused nendest n-ö tava suurustest? Lisaks sellele tekib küsimus, kas olemasolevad märgid ei peagi olema nähtavad ja loetavad nii päevavalguses kui ka pimedal ajal. Palume seletuskirja selgitustega täiendada.

5. **Eelnõu punkt 3** – määrusesse kavandatava § 14¹ lõikes 6 nähakse ette, et automaatkontrolli osutusmärgi paigaldamisel ei kohaldata Eesti standardis EVS 613 „Liiklusmärgid ja nende kasutamine“ nõudeid ulatuses, milles need erinevad LS § 199 lõikes 1³ või määruses sätestatud nõuetest.

Seletuskirjas selgitatakse, et liiklusmärkide paigalduskaugused- ja kõrgused on reguleeritud Eesti standardis EVS 613. Palume lisada seletuskirja ka viite, kus see standard kättesaadav on.

Rõhutatatakse, et automaatkontrolli osutusmärgi paigaldamisel tuleb lähtuda LS § 199 lõikes 1³ ja kooskõlastamiseks esitatud määruses sätestatud nõuetest ning EVS 613 nõudeid ei kohaldata osas, milles need näevad ette nimetatud nõuetest erineva lahenduse.

Soovime seletuskirja täpsustusi, millised nõuded on standardis EVS 613 ettenähtud osutusmärkide 559a ja 559b paigaldamisele, mida praegu statsionaarsete kaamerate osas kasutatakse.

6. **Eelnõu punkt 3** – juhime tähelepanu, et täiendatakse määrust §-ga 14¹, mille lõike 5 teine lause sätestab hetkel järgmist: "Osutusmärki ei tohi paigaldada kohta, kus statsionaarselt paigaldatud rajatised varjavad automaatkontrolli osutusmärki täielikult või olulisel ulatusel." Sisuliselt ei välista see märki panekut mõnda pöösasse või otse suure kivi taha, kuivõrd kumbagi ei saa rajatisena käsitleda. Palume eelnõu koostajal see aspekt läbi mõelda ning vajadusel eelnõu ja seletuskirja vastavalt muuta.

7. **Kasutatavad terminid** – juhime tähelepanu, et eelnõus kasutatavad terminid ei kattu üheselt eelnõu aluseks olevates seadussätetes kasutatavate terminitega. LS § 199 lõikes 1³ kasutatakse terminit „teisaldatav automaatne liiklusjärelvalve süsteem“, eelnõus seevastu termineid „automaatne kiirusmõõtesüsteem“ ja „kiirusmõõtesüsteem“.

Segadusi võib tekitada ka „paigaldaja“ termini kasutamine. LS § 199 lg 1³ kohaselt saab **teisaldatava automaatse liiklusjärelvalve süsteemi** paigaldada liiklusjärelvalve teostaja, kelleks § 193 kohaselt on politsei (teatud juhtudel ka kohalik omavalitsus). Samas sätestatakse määruses, et **kiirusmõõtesüsteemi** paigaldab tootjalt või tootja esindajalt vastava väljaõppe saanud kvalifitseerunud personal.

Seaduse ja määruse omavahelise kooskõla tagamiseks tuleb kasutada samu termineid. Palume ka seletuskirjas selgitada, kuidas terminid omavahel haakuvad.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Markus Ühtigi 51914873
Markus.Yhtigi@justdigi.ee

Einar Hillep
Mari Käbi
Kristi Värk